

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**Pauli Laymanni e Societate Iesu Jus Canonicum
Commentario Perpetuo Explicatum**

Et Uberi Non Minus Ac Varia Qvam Clara Et Solida Doctrina Illustratum

Commentarius In Librum III. Decretalium

Laymann, Paul

Dilingae, 1698

Capitulum VIII. Ad hæc.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-62482](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-62482)

Cum in officijs.

PARAPHRASIS.

Et si Charitatis officia ijs ante alios exhibere debeamus, à quibus beneficium accepimus, contrarium tamen agunt Clerici nonnulli, qui cum multa ab Ecclesijs beneficia acceperint, bona per eam acquisita in alios transferre præsumunt: quia verò id sacris Canonibus prohibitum est, ideò Alexander III. in Concilio Lateranensi c. 17. decernit, siue beneficiarij intestati decedant, siue testati, ut bona ea penes Ecclesiam maneant.

SUMMARIUM.

1. Illis, ceteris paribus, benefacere non oportet, qui in nos præ ceteris benefici fuerunt.
2. De bonis per Ecclesiam acquisitis testari non potest Clericus.

NOTandum primum. Ijs ante alios benefacere oportet, qui prius nos benefici affecerunt; id enim gratitudinis ratio postulat. Veruntamen hæc congruentia quadam est, non causa adæquata, & principalis, cur beneficiarij Ecclesiasticos redditus, qui ipsis supersunt, Ecclesiæ relinquere, si eos ad causas pias in vita non erogarunt, sicuti iterum dicitur c. sequente.

2. Notandum secundum. Clericus de bonis per Ecclesiam acquisitis testari, seu mortis causâ relinquere non potest, quia secundum Canonum statuta remanere debent penes Ecclesiam, siue beneficiarius decedat testatus, siue intestatus. Ita hic & in c. sequente c. quia 9. c. relatum 12. hoc tit.

CAPITULUM VIII.

Ad hæc.

PARAPHRASIS.

Tametsi Clerici beneficiarij de rebus mobilibus, quas ab Ecclesia acquisiverunt,

testari de jure non possint; tamen in agitudine constituti, si sui composuerint, aliqua intuitu elemosinarum erogare, seu donare moderatè non prohibentur.

SUMMARIUM.

1. In mortis periculo potest ex redditibus Ecclesiasticis superfluis beneficium Clericus, moderatas donationes facere in causas pias.
2. Et ad multas lites cavendas, ut donationem taliter faciat, si qua de ipsa revelat ad causas pias, suadet.

NOTandum. Clericus beneficiarius in mortis periculo ex redditibus Ecclesiasticis, qui ipsi supersunt, donationes moderatas in pauperes, vel alias causas pias facere potest. Ita hic & tradit Gl. Abbas, Cren. & alij in c. præcedente.

Quæres primò. Quare de hoc dubitatum sit, cum certum sit Prælati & alijs beneficiarijs concessum esse, hujusmodi erogationes in pauperes &c. aliasque causas pias facere, dum in vivis sunt. Resp. rationem dubitandi ortam fuisse ex regula 14. m. 6. cum quod unâ viâ prohibetur aliquid, id aliâ non debet admitti: Clerici autem morituri, quibus prohibitum est, mortis causa disponere ad causas pias, possent hoc ipsum in effectu agere per modum donationis, atque elemosinæ.

Veruntamen hoc non obstante, Pontificales donationes ratas esse ait: nam uti Doctores hic notarunt circa Gl. finalem, ea jura regula vera est, si res, seu effectus secundum se, & absolute prohibitus sit, non item, si prohibitus tantum respectu certis modi. Exempli causâ prohibitum est ex pecunijs elocatis aliquid supra sortem seu capitale accipere per modum usuræ, seu ex vi mutui, licet alio ex titulo accipi hoc ipsum nihil obstat. Ita verò se res habet in proposito, siquidem erogatio in pauperes ex superfluis redditibus beneficiario morituro non prohibetur secundum se, & propter se, atque absolute, sed cum ordine

tantum ad modum, ne fiat disponendo in tempus mortis, seu post mortem, in quo finita est administratio Clerici, seu jus disponendi ejus, *argum. L. cum qui 13. ff. de juris dictione.* ubi dicitur, quod iudex ordinarius non possit delegare, seu jubere alteri, ut iudicet eo die, in quo finitum erit officium illius. Ita annotavit *Imola hic. n. 5.* ubi ait, discrimen id esse inter dominum rei, & administratorem, quod ille dominium absolutum, & de rebus disponendi independentem habeat potestatem; at verò officium administrationis limitatum est, ac dependens, ut ultra vitam tempus effectum producere non possit.

Corollarium. Consilium & cautio est, si v. g. Abbas aut Rector Ecclesie intelligat, quod aliquis beneficiarius relinquere velit mortuus suae Ecclesie, ut suadeat illi facere donationem absolutam inter vivos, & tam donatam tradat; nam hoc casu non facile poterit donatio impugnari, dummodo instrumento authentico, vel duobus testibus firmata sit.

CAPITVLVM IX.

Quia.

PARAPHRASIS.

Tamen Clerici de his, quae ex paterna successione, vel cognationis iure, aut artificio suo, vel donatione consanguineorum & amicorum, non habito respectu ad Ecclesiam, ad ipsos pervenerunt, liberè mortis causâ disponere possint, de ijs tamen, quae consideratione Ecclesiae perceperunt, nullum de iure facere possunt testamentum.

SUMMARIUM.

De quibus bonis Clerici testari possint.

Notandum. Clerici de bonis non profectiis ab Ecclesia, liberè disponere possunt, seu inter vivos, seu mortis causâ, non autem de ijs bonis, quae ex Ecclesiasticis titulis perceperunt, aut quae ipsis Ecclesiae in iura donata, aut relicta sunt.

Coroll. Cùm Clericis libera disponendi facultas data sit de ijs, quae industria acquisiverunt, valde probabilis est sententia multorum, quam etiam *Imola hic* tenet in *suo cap.* quae Clerico pro Missis v. g. celebrandis donantur, tanquam vitae stipendia; item beneficiales redditus, quatenus justum stipendium non excedunt, absoluto iure ad beneficiarium spectare, ut liberè disponere possit. Sicuti ex communi docui *lib. 4. tra. 2. c. 3. n. 2.* Veruntamen per consuetudinem, per quam jus constitui potest, in pluribus Ecclesijs contrarium introductum est, ut, tamen constet, bona, quae beneficiarius reliquit, non ex reddituum Ecclesiasticorum abundantia, sed per parsimoniam ejus, ac veluti industriam acquisita fuisse, haeredibus, seu ab intestato, seu ex testamento non permittantur, sed Ecclesiae applicentur.

CAPITVLVM X.

Cùm esses.

PARAPHRASIS.

Episcopus Hostiensis Alexandro III. proposuit consuetudinem vigere in diocesi sua, ut testamenta, nisi septem, aut quinque testium subscriptionem habeant, penitus rescindantur, sicuti lege Caesarea decretum est: ad hoc respondet Papa, quia id à divina Lege, & SS. Patrum institutis, & generali Ecclesiae consuetudine, alienum est, eò quod scriptum sit in ore duorum vel trium testium stet omne verbum, se improbare consuetudinem illam, & decernere, ut testamenta, quae parochiani coram paroco suo, & tribus, vel duabus alijs idoneis personis per modum ultimae Voluntatis fecerint, firma permanent, sub anathematis comminatione prohibens, ne quisquam talia testamenta rescindere audeat.

SI

SUM-